

Formueskattens genindførelse?

Fredag den 17. april 2026 kl. 14:00-16:00

Aalborg Universitet, A. C. Meyers Vænge 15, 2450 København SV

Danmark har haft en regulær permanent formueskat i perioden 1903-97: Den blev indført, da Venstre overtog regeringsmagten i 1901 og blev afskaffet, da Socialdemokratiet i 1996 lavede Finanslov sammen med De Konservative, men uden Venstre.

Formueskat findes i dag i Spanien, Belgien, Schweiz og Norge. Den blev ophævet i Frankrig, da Macron kom til magten på de superriges støtte i 2017. Den blev fjernet i Tyskland i 1997.

Når debatten om formueskatten er dukket op i de senere år f.eks. i Frankrig og Norge skyldes det i Frankrigs tilfælde venstrefløjen og fagbevægelsens krav i striden om en pensionsreform, der vil stille lønmodtagere og især den egentlige arbejderklasse dårligere. I Norge satte højrefløjen emnet på dagsordenen ved valget til Stortinget i efteråret 2025. I de sidste par år har der til gengæld været forsøg på at indføre internationale minimumssatser for formuebeskatning bl.a. i OECD og i G20-gruppen – sidstnævnte anført af Brasilien, med støtte fra en række kendte forskere (bl.a. Joseph E. Stiglitz) og baseret på et større forarbejde af den franske økonom Gabriel Zucman.

Beskatningstyper

I dagens Danmark er det altovervejende beskatningsprincip, at det er indkomst, forbrug, formueafkast og ejendomme, der beskattes.

De interessebestemte slagsmål om skatter drejer sig især om beskatningsprocenter, herunder hvorvidt der skal være progression i skatteskalaerne. Men opgørelsen af de skattepligtige indkomster er mindst lige så vigtig. Konsekvenserne af indførelse af fradrag og friholdelse af visse former for indkomst er blandt andet, at skattebasen formindskes, således at beskatningen af den resterende indkomst (eller forbrug) må stige, hvilket vil ende den tunge ende nedad.

Historisk var formueskatten lav i Danmark, men efterhånden steg den og fik en vis progression. Den blev kun pålagt personer, ikke virksomheder. Den blev lempet i 1980 for at blive ophævet helt i 1997. En grund var, at mellemlagene var blevet ramt af skatten takket være boligformuernes stigende andel af den samlede formue.

Formuebeskatning, gave- og arveafgifter og oligarkernes stigende indflydelse

I Thomas Pikettys analyser af den franske uligheds historie er formueulighed afgørende for indkomst- og magtulighed samt politisk indflydelse. Det samme gælder sandsynligvis i Danmark. For de rigeste har det hele tiden været et mål at opbygge dynastier ligesom adlen før i tiden. Derfor var formuebeskatningen en meget vigtig skat at få fjernet. Da dette skete takket være De Konservative, var næste bastion at erobre gave- og arveafgiftssystemet. Specielt de ti vigtigste rige familier som Møller-Mærsk, Holck Povlsen, Mads Clausen, Due Jensen, Lars Larsen samt nogle af de største svinebaroner – i alt en 12-15 familier – investerede i politisk lobbyvirksomhed, og i første halvdel af 2020'erne blev deres mål om meget lempelige gave- og arveafgifter opnået.

Nogle økonomiske og politiske konsekvenser af manglende formuebeskatning

En umiddelbar konsekvens af den manglende formuebeskatning er, at de superrige får endnu større indflydelse på kapitalens allokering end tilfældet var før. Skattebasen formindskes ved, at samfundets midler i stigende grad går ubeskattet til de allerede formuende.

Oligarksystemet forstærkes af dets forbindelse til toppen af det politiske system, f.eks. ved at regeringspartier tilbyder indflydelse på den politiske dagsorden uden om Folketinget, samt at kongemagten bruges til at begunstige politikere og velhavere. Oveni kommer mediernes dyrkelse af de rige familier, så på alle planer sker der en legitimering af pengemagt uanset dens konsekvenser for den almindelige befolkning.

Oplægsholdere til mødet

Vi har inviteret to eksperter på formueskatteområdet:

Mogens Lykketoft, finansminister i socialdemokratiske regeringer 1993-2000 og et stort antal andre vigtige poster nationalt og internationalt.

Saila Stausholm, postdoc, Institut for Organisation, CBS, har beskæftiget sig med beskatning i international sammenhæng. Omfattende videnskabelig publicering på skatteområdet herunder om de internationale sammenhænge. Medforfatter til kommentar i Politiken den 24.1.26 ”Forskere: Vi er nødt til at genindføre formueskat”.

Mødetid: Fredag den 17. april 2026 kl. 14:00 – 16:00

Mødested: Aalborg Universitet, A. C. Meyers Vænge 15, 2450 København SV.
Lokale meddeles senere

Deltagergebyr (kaffe og the): Medlemmer: 30 kr.
Ikke-medlemmer: 60 kr.

Betaling til NETØK's konto i Arbejdernes Landsbank 5366-245829 eller via MobilePay, butik nr. 958863 – NETØK

Tilmelding: jlpe@dtu.dk senest tirsdag den 14. april kl. 12.00